

אלי אמיתי מונה לתקופת כהונה שנייה כמנכ"ל הרשות

הממשלה אישרה באחרונה את הצעת השר להגנת הסביבה, גדעון עזרא, למנות את אלי אמיתי לתקופת כהונה שנייה כמנכ"ל רשות הטבע והגנים. בכך הפך אמיתי למנכ"ל רשות הטבע והגנים הראשון שנכנס לתקופת כהונה שנייה בתפקיד. אמיתי: "ברצוני להודות לשר להגנת הסביבה גדעון עזרא ולחברי ממשלת ישראל על האמון שהביעו בי ובהישגים אליהם הגיעה רשות הטבע והגנים בשנים האחרונות". השר עזרא: "תחת ניהולו של אמיתי עשתה רשות הטבע והגנים צעד משמעותי בקירוב הקהל הישראלי לאתרי הטבע והמורשת של מדינת ישראל".

במהלך חמש השנים האחרונות הגיעה רשות הטבע והגנים בראשות אמיתי להישגים בולטים בתחום שמירת הטבע והחינוך לשמירת הטבע והמורשת. בין שאר ההישגים ניתן לציין את קידום חוק "זכות הטבע למים" (ינואר 2004) והסכמי השבת מים לטבע, פעולות לטובת החינוך לטבע, עלייה משמעותית במספר המבקרים בשמורות הטבע והגנים, חיסול הגירעון התקציבי של הארגון, תפעול מערך שמירת הטבע במהלך מלחמת לבנון השנייה והקמת כוח כיבוי אש אוטונומי לרשות הטבע והגנים.

את כמות המים הנדרשת לקיום השמורה, מוזרמים מי קידוח סמוך לשמירת המפלסים במסגרת תכנית "זכות הטבע למים". למעשה, פורצי הסכרים פשוט גנבו את המים מן השמורה. כתוצאה מפתחות הסכרים, זרמו מי השמורה לנחל נעמן, שם אכן נצפו סימנים של שיטפון מלאכותי טרי. "יהיה קשה לתקן את הנזק שנעשה לטווח ארוך", אומר הלל גלזמן, מנהל מדור ניטור נחלים ברשות הטבע והגנים. בימים אלה, הודות להזרמת המים המהירה, השמורה החלה בתהליך שיקום ארוך, שבשלב זה אין לדעת כמה זמן יימשך. כמו כן, עדיין לא ברור מי אחראי לפריצת הסכרים.

שמורת הטבע עין אפק הינה בית גידול ייחודי למינים רבים של דגים וחסרי חוליות, מוקד משיכה לעשרות מינים של ציפורים ובעלי חיים אחרים. במשך השנה זורמים בשמורה מים הנובעים ממעינות עין אפק וזורמים לנחל נעמן.

הסכרים נפרצו - השמורה התייבשה

אנשי שמורת הטבע עין אפק שבגליל המערבי נדהמו: כשפתחו את האתר למבקרים באחד מימי חודש יולי האחרון, גילו כי במהלך הלילה נפרצו חמשת הסכרים שבשמורה והיא התייבשה כמעט לחלוטין. "ככל הנראה נגרם נזק חמור לחסרי חוליות, וסכנה של חוסר חמצן נשקפה גם לדגים", מספרת מנהלת שמורת הטבע, גיזל חזן. לדבריה, עצים וצמחים רבים נותרו חשופי שורשים. כצעד חירום החליטה רשות המים על הפעלת קידוח מים של חברת "מקורות" ועל שאיבה שנמשכה במשך כל שעות היממה, עד שהשמורה הושבה למצבה התקין. במקביל הוגשה תלונה למשטרת זבולון ונפתחה חקירה. מערכת הסכרונים שהוקמה בעין אפק נועדה לשמור על מפלסי המים בשמורה והוקמה בתעלה הראשית, אך כמות מים מסוימת עדיין זורמת לנחל נעמן - כדי לקיים את ערכי הטבע בנחל. בעונת ההשקיה, כשהשאיבה מן הקידוחים במעלה האגן גוברת, יורדים מפלסי מי התהום ושפיעת מעיינות הנעמן הולכת ופוחתת עד להתייבשותם. כדי להשלים

המים מציינים את השמורה. צילום: גיזל חזן

צילום: דותן רותם

צילום: שירי בירן

מתנדבי GoEco למען הכרמל

מתנדבי "GoEco", הארגון הישראלי לשמירת טבע הפועל ברחבי העולם, חזרו באחרונה לארצות מוצאם בתום שבועיים של התנדבות בישראל. 15 המתנדבים הגיעו לישראל מארצות שונות, בהן אנגליה, הולנד, צרפת, שווייץ, קנדה וארצות הברית. מטרת בואם: לסייע במחקר ובעבודות שונות בשמורות הטבע והגנים הלאומיים שבאזור הכרמל: בין השאר, נבדק מצבה של אוכלוסיית סרטן החולות בחופי הכרמל וכן נערך סקר בקרב דיגי החכות בשמורת הטבע חוף הבונים. בשמורת הטבע חי בר כרמל עסקו המתנדבים בטיפול בבעלי החיים ובהכשרת מתקנים שונים לחורף. המתנדבים עסקו גם בפעולות של סימון ושחרור נשרים, והשתתפו בהשמדת מיני עצים פולשים בפארק הכרמל.

זו השנה השנייה בה רשות הטבע והגנים משתפת פעולה עם הארגון, המקשר בין גופים שונים בארץ ובין מתנדבים מחו"ל.

בשטחים מישוריים ובאפיקי נחלים, שבהם הצומח עשיר יחסית לאזור המדברי. הם ניזונים בעיקר מעלים, מפרחים ומפירות עצי שיטה, כמו גם משיחים שונים. משקלו של צבי הנגב נע בין 11-18 ק"ג, והצבאים הזכרים גדולים במקצת מהנקבות. גם לזכר וגם לנקבה יש קרניים, אך קרני הנקבה דקות יותר מקרני הזכר. ערבת עברונה, שבה נערכה הספירה הנוכחית, משתרעת על פני כ-40 קילומטרים. יש בה "סוואנה" של עצי שיטה, עדרי צבאים, בריכות מלח וציפורים, ושרידיים של חווה חקלאית עתיקה עם מערכת תת-קרקעית משוכללת להובלת מים (הפוגרות). זו אחת המערכות הבודדות מסוג זה בארץ שהשתמרו בשלמותן.

בישראל חיים שני מינים של צבאים: צבי הנגב וצבי ישראלי (כולל תת המין הנפרד של צבי השיטים), המאופייני בהיותו גדול יותר וכה יותר בצבעיו.

עלייה במספר צבאי הנגב

צוות מחוז אילת של רשות הטבע והגנים, בסיוע מתנדבים מאילת, ערך בתחילת חודש אוגוסט האחרון ספירת צבאי נגב מיוחדת בערבת עברונה שבאזור אילת. הספירה, שנועדה לבחון בעיקר את מצב העופרים, נערכה בתקופה זו של השנה מאחר שההמלטה של הצבאים מתחילה בחודש פברואר, עובדה המאפשרת להבחין בעופרים צעירים בקלות יחסית. 133 צבאים נספרו במסגרת המבצע, מתוכם 26 זכרים, 61 נקבות, 40 צעירים ושישה פרטים בוגרים שמינם לא זוהה. גיא איילון, מנהל מחוז אילת של רשות הטבע והגנים: "אנחנו בהחלט שמחים - אבל לא מופתעים. בשנה האחרונה ביצענו עוד ועוד פעולות לתחזוק וקידום הממשק שלנו עם חיות הבר בכל אזורי המחוז, ובשיתוף עם תושבים ערניים שמדווחים על פגיעה בחיות הבר ומתנדבים מהסביבה הצלחנו להגיע להישגים מדהימים". צבאי הנגב חיים באזורי המדבר,

הים למיניהם מצויים בסכנת הכחדה בעולם, וגם בישראל נעשות פעולות לשימור אוכלוסייה זו בחופים. דודו זכאי, אקולוג מפרץ אילת של רשות הטבע והגנים, ונעם משי, ממונה האכיפה של מחוז אילת, יצאו למקום שבו זוהה הצב ומצאו אותו כשהוא מת. השניים גילו להפתעתם כי לא מדובר בצב ים קרני, הנפוץ מעט יותר באזור מפרץ אילת, אלא בצב ים ירוק, הנחשב לנדיר מאוד באזור אילת ובכלל. אגב, גם בחופי הים התיכון סוג זה נפוץ פחות מקרוב משפחתו החום. השניים זיהו כי הצב נפגע ככל הנראה ממדחף של סירה. "זה עצוב ומצער, שכן מדובר במין נדיר מאוד שאנחנו מנסים

צילום: נעם משי

צב הים נפגע ממדחף סירה - ומת

באחד מימי השבת בחודש אוגוסט האחרון, התקבל במחוז אילת של רשות הטבע והגנים דיווח מספינת חיל הים במפרץ אילת, על צב ים מת שנמצא צף על המים סמוך לגבול ישראל-ירדן. צבי

לשמר", אומר גיא איילון, מנהל מחוז אילת ברשות. לדבריו, הוא משוכנע כי הפגיעה בצב נעשתה ללא כוונות זדון: "דווקא משום כך חשוב שבעלי הסירות במפרץ יפקחו עיניהם".

במחוז אילת ביקשו לחזור ולקרוא לאזרחים המזהים פגיעה בצבי הים כפרט ובערכי טבע מוגנים בכלל, לדווח במהירות למוקד הסביבה של רשות הטבע והגנים, בטלפון *6911.

